

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA JEDRSKO VARNOST

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

T: 01 472 11 00
F: 01 472 11 99
E: gp.ursjv@gov.si
www.ursjv.gov.si

**GZS - ZBORNICA ZA POSLOVANJE Z
NEPREMIČNINAMI**
Dimičeva ulica 13
1000 Ljubljana

Številka: 39173-1/2006/853
Datum: 4. 4. 2025

Zadeva: Uporaba ionizacijskih javljalnikov požara

Spoštovani,

s tem dopisom vas želimo opozoriti, da ste kot upravniki nepremičnin pozorni na problematiko varnega ravnanja z viri ionizirajočih sevanj (radioaktivnimi viri).

Poslovni kot tudi stanovanjski objekti imajo pogosto v svojih prostorih nameščeno aktivno požarno zaščito, ki pa lahko vsebuje tudi ionizacijske javljalnike požara. Pravilna uporaba ionizacijskih javljalnikov požara na stropu prostorov ne predstavlja nikakršnega tveganja za prebivalstvo. Na žalost pa je možno nepotrebno ogrožanje delavcev in prebivalstva ter potencialna radioaktivna kontaminacija človekovega okolja pri nepravilnem rokovanju ali celo nepravilnem shranjevanju oz. odlaganju ionizacijskih javljalnikov požara. Ob prenehanju uporabe taki javljalniki postanejo radioaktivni odpadki in jih je treba predati ARAO - Agenciji za radioaktivne odpadke v skladiščenje in končno odlaganje.

Prosim vas, da ste ob upravljanju nepremičnin pozorni na aktivno požarno zaščito nameščeno v njih. Prosim vas, da nas obvestite, če so v sistem vgrajeni ionizacijski javljalniki požara oz. se neuporabljani hranijo v objektih.

Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost (URSJV) v skladu z Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1; Ur. l. RS, št. 76/17, 26/19, 172/21 in 18/23 – ZDU-1O) vodi register virov sevanja kot javno knjigo. Med te sisteme spadajo tudi ionizacijski javljalniki požara, ki vsebujejo vir sevanja, ki jih je potrebno vpisati v register virov sevanja in o njih voditi seznam uporabnikov.

V primeru, da niste prepričani ali so v objektih, katerih upravniki ste, nameščeni ionizacijski javljalniki požara, se lahko obrnete tudi na nas. Z vpogledom v register virov sevanja bomo razjasnili stanje ionizacijskih javljalnikov požara v objektih. Za vse informacije lahko pokličete Marijo Kališnik na telefonsko številko (01) 472 11 52 ali vprašanje posredujete po elektronski pošti na naslov gp.ursjv@gov.si.

Z vašo pomočjo bomo uspeli vzdrževati register virov sevanja in s tem nadzor nad ionizacijskimi javljalniki požara. Za posredovanje podatkov oz. kakršne koli informacije, povezane z ionizacijskimi javljalniki požara, se vam že vnaprej zahvaljujemo.

S spoštovanjem,

Igor Sirc
direktor

Obveznosti imetnikov ionizacijskih javljalnikov požara so sledeče:

- Priglasitev na URSJV, ki vire vpiše v centralni register virov sevanja¹ (priglasiti je potrebno tudi vse spremembe v številu ionizacijskih javljalnikov požara, spremembo njihove lokacije ali spremembo lastništva).
- Zagotoviti nadzor in meritve virov sevanja, ki jih izvede pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji pred začetkom uporabe in nato najmanj na tri leta². Pooblaščen izvedenec varstva pred sevanji, ki lahko opravlja pregled JAP, sta ZVD Zavod za varstvo pri delu d. o. o. in Inštitut »Jožef Stefan«.
- Po prenehanju uporabe je potrebno ionizacijske javljalnike požara, v roku 3 mesecev predati izvajalcu javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke, drugemu uporabniku ali jih vrniti proizvajalcu oziroma dobavitelju. V roku 8 dni po predaji vira je potrebno na URSJV dostaviti listino o oddaji vira, s katero se dokumentira prenos lastništva in odgovornosti³.
- Servisna in vzdrževalna dela ter demontažo ionizacijskih javljalnikov požara lahko izvede le podjetje, ki je pred tem pridobilo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti saj lahko pride do poškodbe vira in posledično do kontaminacije zraka, delovnih površin ali okolja. Pri tem lahko pride do notranje kontaminacije človeka. Podjetja, ki lahko opravljajo sevalno dejavnost z ionizacijskimi javljalniki požara so navedena na naši spletni strani: <https://www.gov.si/teme/ionizacijski-javljalniki-pozara/>

Zakaj se uporabljajo radioaktivne snovi v ionizacijskih javljalnikih požara?

Majhna količina radioaktivne snovi, ki s časom razpada, povzroči ionizacijo molekul zraka med dvema kovinskima ploščama in majhen, konstanten in merljiv tok. Ko molekule dima pridejo med plošči, spremenijo pogoj ionizacije – kar povzroči alarm ionizacijskega javljalnika požara.

¹ 16. člen ZVISJV-1

² 52. in 53. člen Pravilnika o uporabi virov sevanja in sevalni dejavnosti (Ur. l. RS, št. 27/18)

³ 10. člen Pravilnika o uporabi virov sevanja in sevalni dejavnosti (Ur. l. RS, št. 27/18)